

2006 M. PRANCŪZŲ KALBOS MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ KOKYBINĖ ANALIZĖ

Dr. R. Matonienė

Prancūzų kalbos brandos egzamino tikslas – patikrinti ir įvertinti mokinių komunikacinę kompetenciją prancūzų kalba.

Mokyklinis brandos egzaminas rengiamas remiantis bendrojo lavinimo mokyklos XI–XII klasių užsienio kalbų bendrosios programos ir išsilavinimo standartų pagrindu parengta užsienio kalbos brandos egzaminų programa, kuri mokyklinį užsienio kalbos brandos egzaminą orientuoja į bendrųjų programų *bendrajį* kursą bei išsilavinimo standartų bendrojo kurso pasiekimų lygmens reikalavimus. Šis lygmuo siejamas su Europos Tarybos siūlomu „Slenksčio“ lygmeniu (B1).

KOKYBINĖS ANALIZĖS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

2006 metų prancūzų kalbos mokyklinio brandos egzamino kokybinės analizės **tikslai**:

- ✦ Padėti mokytojams ir mokiniams geriau suprasti:
 - mokyklinio prancūzų kalbos egzamino tikslą, turinį ir užduoties pobūdį;
 - tikrinamų egzamino užduotimi gebėjimų pobūdį, būtinumą juos ugdyti(s) mokymo(si) procese, taikant tinkamus rezultatui pasiekti mokymo(si) metodus, būdus ir formas bei parenkant tinkamą ugdymo turinį.
- ✦ Nustatyti egzamino užduotimi tikrinamų mokinių gebėjimų ir realiai parodytų gebėjimų ir žinių santykį.
- ✦ Pateikti rekomendacijas ugdymo procesui (kalbos mokymui(si)) tobulinti.

Kokybinės analizės **uždaviniai**:

- ✦ įvardyti tikrinamus mokinių gebėjimus;
- ✦ išsamiai pateikti egzamino užduoties turinį, įvardyti atskirų dalių tikslus bei tikrinamus mokinių gebėjimus;
- ✦ išanalizuoti/išskirti mokinių daromas tipiškas klaidas, pateikti pavyzdžių, nustatyti jų priežastis.
- ✦ išskirti mokinių parodytus pasiekimus/gebėjimus;
- ✦ padaryti išvadas remiantis atliktos kokybinės analizės rezultatais.

KOKYBINĖS ANALIZĖS OBJEKTAS

Analizei atrinkta 368 mokinių darbai. Atliekant analizę taip pat remtasi Statistine mokyklinio brandos egzamino analize (*Prancūzų kalba. Statistinė mokyklinio brandos egzamino užduoties analizė. Nacionalinis egzaminų centras, 2006*), Užsienio kalbos brandos egzamino programa (*Brandos egzaminų programa. Užsienio kalba. Nacionalinis egzaminų centras, 2005*) bei Bendrosiomis programomis ir išsilavinimo standartais (*Bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai XI–XII klasėms. Vilnius, 2002*).

Prancūzų kalbos mokyklinio brandos egzamino kokybinės analizės objektas yra mokinių prancūzų kalbos **gebėjimai**, parodyti per mokyklinį brandos egzaminą, galimų maksimalių egzamino rezultatų bei mokinių parodytų gebėjimų ir žinių santykis.

TESTŲ POBŪDŽIO UŽDUOTYS

Pirma užduočių grupė – **uždarojo tipo** užduotys. Egzamino užduotyje buvo tokios šio tipo užduotys:

◆ Alternatyvaus pasirinkimo. Tai tokios užduotys, kai atsakymas pasirenkamas iš keleto pateiktų atsakymo variantų (*pranc. QCM – questions au choix multiple*). (Klausymo testas, 3 užd.; kalbos formų bei struktūrų vartojimo testas, 1 užd.)

◆ Sudėliojimo. Tai užduotys, kurios reikalauja sudėti (atstatyti, atkurti, susieti) tekstą (ar sakinį) iš atskirų dalių pagal pateiktas nuorodas. (Klausymo testas, 1 užd., 4 užd.; skaitymo testas, 1 užd., 2 užd.)

Kita užduočių grupė – **atvirojo tipo**, arba laisvo atsakymo, užduotys.

Iš atvirojo tipo užduočių prancūzų kalbos mokyklinio egzamino užduotyje buvo tokios užduotys:

◆ Pakeitimo (*pranc. substitution*). Tokio tipo užduotyse reikalaujama pakeisti žodį arba sakinio struktūrą. (Kalbos formų bei struktūrų vartojimo testas, 2 užd.)

◆ Užbaigimo (*pranc. texte à trous*). Tai užduotys, kuomet reikia įrašyti į tekstą praleistus žodžius naudojantis arba nesinaudojant žodžių sąrašu. (Skaitymo testas, 3 užd.)

◆ Atsakymo į klausimus (*pranc. QROC – questions/réponses ouvertes courtes*). (Klausymo testas, 2 užd.)

TIKRINAMŲ GEBĖJIMŲ APIBŪDINIMAS

Recepcijos (klausomo ir skaitomo teksto supratimo) gebėjimai kaip vertinimo objektas

Prancūzų kalbos mokykliniu brandos egzaminu tikrinami mokinių recepcijos (sakytinės ir rašytinės kalbos supratimo) gebėjimai.

Klausymo ir skaitymo, kaip receptyviųjų kalbinės veiklos rūšių, pagrindiniu komponentu laikomas teksto (sakinio ar rašytinio) supratimas. Tai yra: a) reikšmės formos ir atitinkamo turinio santykio supratimas, t.y. leksikos, kalbos struktūrų atpažinimas ir identifikavimas; b) kalbos turinio, esmės, prasmės supratimas. Taigi klausymo ir skaitymo objektas yra sakinė ar rašytinė kalba. Recepcijos (supratimo) tikslas realizuojamas suprantant arba perteikiant sakinę ar rašytinę kalbą/mintį. Produktas, t.y. kaip parodomas supratimas, – tai išvada, prie kurios prieina klausytojas/skaitytojas teksto recepcijos (supratimo) metu.

Skiriami trys sakinio ir rašytinio teksto supratimo būdai: globalusis, selektyvusis ir detalusis.

▪ **Globalusis** teksto supratimas – tai *gebėjimas* rasti atraminius žodžius ir tuo pagrindu nustatyti teksto temą/pagrindinę informaciją.

▪ **Selektyvusis** (atrenkamasis, dalinis) teksto supratimas – tai *gebėjimas* rasti tekste reikiamą informaciją, susijusią su skaitančiojo/klausančiojo poreikiais ir užduoties tikslu.

▪ **Detalusis** teksto supratimas – tai faktinės teksto informacijos supratimas ir formaliosios teksto struktūros nustatymas, pagrindinės ir papildomos informacijos išskyrimas, naujos informacijos radimas, detalių sujungimas ir apibendrinimas, pagrindinės minties/informacijos, išreikštos netiesiogiai, nustatymas. Prie detalaus supratimo priskiriamas ir kalbos tikslo supratimas/nustatymas, teksto informacijos vertinimas, autoriaus požiūrio, nuostatos, potekstės supratimas.

Šie recepcijos būdai atspindi tiek klausymo, tiek ir skaitymo tikslus.

KLAUSYMO TESTAS

Testo formatas

Klausymo testas susideda iš keturių užduočių. Kiekvieną užduotį sudaro įrašytas tekstas ir sakinio teksto supratimo užduotis.

Testų trukmė

Klausymo testo trukmė yra 25 minutės. Visi keturi tekstai klausomi du kartus.

Klausimų skaičius. Taškų skaičius

Klausymo teste yra 30 klausimų, antrosios užduoties kiekvieno klausimo vertė – 2 taškai, kitų užduočių kiekvieno klausimo vertė – 1 taškas. Maksimalus taškų skaičius – 30.

Tekstų tipai, žanrai, pobūdis

Klausymo teste pateikiami tokio pobūdžio tekstai: interviu, pasisakymas, dialogas ir reklama.

Tekstų temos

Klausymo testo tekstai savo turiniu sąlygiškai apima šias programoje numatytas temas:

- Jaunimo gyvenimas: laisvalaikis.
- Žmogus ir aplinka: sveika gyvensena.
- Jaunimo gyvenimas: atostogos ir sportas.
- Paslaugos ir aptarnavimas: restoranas.

Užduočių tipai

Klausymo testo užduotys yra šių tipų:

- Pažymėti teksto turinį atitinkančius/neatitinkančius teiginius (1 užduotis).
- Atsakyti į klausimus (2 užduotis).
- Pažymėti reikiamą atsakymą iš keleto pateiktų (3 užduotis).
- Užpildyti lentelę (4 užduotis).

Tikrinami gebėjimai

- Suprasti pagrindinę mintį ir reikšmingesnes detales (1, 2 ir 3 užduotys).
- Išskirti specifinę informaciją (4 užduotis).

Tikrinamų sakinio teksto supratimo gebėjimų apibūdinimas

Pirmoji užduotis

Pirmasis klausomas tekstas – interviu apie jaunimo gyvenimą, jo laisvalaikį. Tai uždarojo tipo užduotis, kurioje mokiniams reikėjo pažymėti teksto turinį atitinkančius bei neatitinkančius teiginius. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas suprasti pagrindinę mintį ir reikšmingesnes detales. Daugumai mokinių pavyko parodyti šį gebėjimą. Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima daryti išvadą, kad ši užduotis buvo vidutinio sunkumo (sunkumas – 53,67 proc.), didesnę dalis mokinių ją sėkmingai įveikė. Lengviausi klausimai buvo trečiasis ir šeštasis (jų sunkumas atitinkamai 91,85 proc. ir 66,30 proc.), antrasis klausimas buvo sunkesnis (35,05 proc. sunkumo), kiti klausimai – vidutinio sunkumo.

Antroji užduotis

Antrasis klausomas tekstas – tai pasisakymas apie žmogų ir aplinką, sveiką gyvenseną. Tai atvirojo tipo užduotis, kurioje mokiniams reikėjo atsakyti į klausimus pagal išgirstą tekstą. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas suprasti pagrindinę mintį ir reikšmingesnes detales. Parodyti šį gebėjimą mokiniams buvo sunkiau nei pirmoje užduotyje. Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima sakyti, kad ši užduotis buvo sunkesnė nei pirmoji užduotis (sunkumas – 30,33 proc.), bet įveikiama. Buvo mokinių, kurie nelabai gerai atliko šią užduotį. Pavyzdžiui, vietoj pirmame sakinyje reikalingo atsakymo *une chaîne de télévision*, mokiniai rašė: *telephone, a copain, contre drogues a la télé, drogé télé* ir pan., antrame sakinyje vietoj reikalingo atsakymo *Sa famille est devenue droguée de la TV* jie rašė: *tout famille, chaque jour, un drogue, cours deux kilometre, apres le television* ir pan., trečiame sakinyje vietoj reikalingo atsakymo *Elle a pris 23 kg*, mokiniai rašė: *chaque jour, le poste, il ne pas voudre que regardé la télé, sa femme a-t-elle changé* ir pan., ketvirtame sakinyje vietoj reikalingo atsakymo *Il a commencé à boire et à fumer* rašė *de poste, chaque jour, a sa plaint* ir pan., penktame sakinyje vietoj reikalingo atsakymo *5000 \$ arba un accès illimité à Internet* rašė *plaint, il exigé dans la famille Américain, il exige* ir pan.

Išanalizavus šiuos mokinių atsakymus, galima teigti, jog dauguma atvejų mokiniai nesuvokė teksto. Buvo nemažai atvejų, kai mokiniai visai neįrašė jokio atsakymo.

Neteisingų mokinių atsakymų priežastis būtų galima suklasifikuoti taip:

- nesuprato teksto;
- neišgirdo teksto;
- nemokėjo atrinkti ir suskirstyti išgirstos informacijos.

Lengviausias šios užduoties klausimas buvo pirmasis, penktasis klausimas buvo vidutinio sunkumo, kiti klausimai – sunkesni. Dalis mokinių visai neatliko šios užduoties.

Trečioji užduotis

Trečiasis klausomas tekstas – dialogas. Tai uždarojo tipo užduotis, susidedanti iš 8 klausimų; kiekvienas jų buvo pateiktas su trimis atsakymo variantais. Mokiniam reikėjo pažymėti reikiama atsakymą. Šia užduotimi buvo tikrinamas ir gebėjimas suprasti pagrindinę mintį bei reikšmingesnes detales. Parodyti užduotimi tikrinamą gebėjimą mokiniams sekėsi lengviausiai. Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima teigti, kad ši užduotis buvo lengva (sunkumas – 69,70 proc.). Sunkesnis buvo trečiasis klausimas (sunkumas – 38,86 proc.), o visi kiti buvo labai lengvi (nuo 60,33 iki 93,75 proc. sunkumo).

Ketvirtoji užduotis

Ketvirtasis klausomas tekstas – reklama apie paslaugas ir aptarnavimą, restoraną. Tai uždarojo tipo užduotis, kurioje buvo pateiktos 4 restoranų reklamos. Mokiniam reikėjo užpildyti lentelę pažymint sakinio teksto informaciją. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas išskirti specifinę informaciją. Didesnei daliai mokinių pavyko parodyti užduotimi tikrinamą gebėjimą. Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima daryti išvadą, kad ši užduotis buvo vidutinio sunkumo (sunkumas – 53,31 proc.) ir mokiniams įveikiama.

SKAITYMO TESTAS

Testo formatas

Skaitymo testas susideda iš trijų dalių. Kiekvieną jų sudaro rašytinis tekstas ir teksto supratimo užduotis.

Tekstų ilgis

Viso skaitymo testo (tekstų su užduotimis) ilgis yra 1165 žodžiai. Pirmosios skaitymo testo teksto ir užduoties ilgis yra 551 žodžiai, antrosios – 412 žodžių, trečiosios – 202 žodžiai.

Klausimų skaičius. Taškų skaičius

Skaitymo teste yra iš viso 30 klausimų. Kiekvienoje užduotyje yra nuo 8 iki 12 klausimų. Kiekvienas klausimas vertinamas 1 tašku.

Tekstų tipai, žanrai, pobūdis

Skaitymo testo tekstai yra informaciniai ir vienas publicistinis. Tekstai arba tekstų ištraukos yra autentiški.

Laikas

Skaitymo testui atlikti skirta 50 minučių.

Tekstų temos

Skaitymo testo tekstai savo turiniu sąlygiškai apima šias programoje numatytas temas:

- Jaunimo gyvenimas: ateities planai.
- Dienos įvykiai: dabarties aktualijos.
- Žmogus ir aplinka: Sveika gyvensena.

Užduočių tipai

Skaitymo testo užduotys yra šių tipų:

- Pažymėti teksto turinį atitinkančius/neatitinkančius teiginius (1 užduotis).
- Užpildyti lentelę (2 užduotis).
- Įrašyti į tekstą praleistus žodžius naudojantis žodžių sąrašu (3 užduotis).

Tikrinami gebėjimai

Skaitymo testu tikrinami šie skaitomo teksto supratimo gebėjimai:

- Suprasti esminę informaciją bei detales (1 užduotis).
- Rasti tekste informaciją ir ją klasifikuoti (1 užduotis).
- Suprasti esminę informaciją (2 užduotis).

- Suprasti pagrindinę mintį bei detales (2 užduotis).
- Suprasti esminę informaciją (3 užduotis).
- Suprasti minties plėtojimo eigą (3 užduotis).

Tikrinamų rašytinio teksto supratimo gebėjimų apibūdinimas

Skaitymo gebėjimams tikrinti buvo pateiktos dvi uždarojo tipo užduotys ir viena atvirojo tipo užduotis, tikrinančios įvairius teksto skaitymo ir supratimo būdus bei strategijų taikymo gebėjimus.

Pirmoji užduotis

Pirmasis skaitomas tekstas – informacinis, jame kalbama apie jaunimo gyvenimą, ateities planus. Tai uždarojo tipo užduotis, kurioje mokiniams reikėjo pažymėti teksto turinį atitinkančius ir neatitinkančius teiginius. Šia užduotimi buvo tikrinami gebėjimai suprasti esminę informaciją bei detales, rasti tekste informaciją ir ją klasifikuoti. Statistinė egzamino rezultatų analizė rodo, jog ši užduotis buvo lengva (sunkumas – 62,30 proc.). Buvo trys sunkesni klausimai: trečiasis, septintasis ir aštuntasis (nuo 30,43 iki 34,78 proc. sunkumo), kiti klausimai – lengvi (nuo 60,60 iki 82,34 proc. sunkumo). Atliekant šią užduotį mokiniams reikėjo atidžiai perskaityti teiginius, juos suvokti, kad galėtų pasirinkti tinkamus. Didesnė dalis mokinių parodė gerai išvystytus teksto struktūros suvokimo gebėjimus, globalaus rašytinio teksto supratimo gebėjimus, būtent gebėjimus atrasti tekste atraminius žodžius, kurie padeda atlikti užduotį.

Antroji užduotis

Antrasis skaitomas tekstas – publicistinis, jame kalbama apie dabarties aktualijas. Šioje užduotyje buvo pateikti aštuoni trumpi tekstukai apie dabarties aktualijas. Mokiniams reikėjo susieti tekstukus su pavadinimu. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas suprasti esminę informaciją, pagrindinę mintį bei detales. Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima teigti, jog ši užduotis buvo šiek tiek sunkesnė nei pirmoji užduotis (sunkumas – 44,23 proc.). Šioje užduotyje buvo pateiktas vienas lengvas klausimas (trečiasis), du klausimai vidutinio sunkumo (ketvirtasis ir penktasis), visi kiti – sunkesni, t. y. nuo 31,25 iki 42,66 proc. sunkumo. Atliekant šią užduotį reikėjo labai atidžiai skaityti tekstą ir suvokti prasmę ne kelių sakinių, bet teksto lygmeniu. Beveik pusė mokinių parodė šia užduotimi tikrinamą gebėjimą rasti tekste informaciją ir ją klasifikuoti, taip pat globalaus bei selektyviojo rašytinio teksto supratimo gebėjimus.

Trečioji užduotis

Trečiasis skaitomas tekstas – informacinis, pateikiami keturių žmonių pasisakymai apie žmogų ir jo aplinką, sveiką gyvenimą. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas suprasti esminę informaciją, minties plėtojimo eigą. Statistinė egzamino rezultatų analizė rodo, jog ši užduotis buvo sunkesnė nei pirmoji ir antroji užduotys (sunkumas – 31,93 proc.). Buvo pateikti du (šeštasis ir devintasis) vidutinio sunkumo klausimai (44,57 proc. ir 47,01 proc. sunkumo), kiti klausimai buvo sunkesni (nuo 19,84 iki 37,50 proc. sunkumo). Atliekantiems šią užduotį mokiniams reikėjo suprasti esminę informaciją, suprasti minties plėtojimo eigą.

KALBOS FORMŲ BEI STRUKTŪRŲ VARTOJIMO TESTAS

Kalbos (leksikos, kalbos formų bei struktūrų) vartojimo gebėjimai kaip vertinimo objektas

Tikrinami šie kalbos vartojimo gebėjimai:

- gebėjimas vartoti leksinius vienetus konkrečiuose kontekstuose/situacijose;
- gebėjimas taisyklingai vartoti gramatines formas ir konstrukcijas atsižvelgiant į kontekstą ir situaciją.

Kalbos vartojimo dalis netiesiogiai tikrina ir mokinių komunikacinę kompetenciją, kadangi leksikos, kalbos formų ir struktūrų taisyklingas vartojimas, t.y. leksinė, gramatinė kompetencija, yra viena iš prielaidų komunikaciniam tikslui pasiekti.

Testo formatas

Kalbos formų bei struktūrų vartojimo testas susideda iš dviejų užduočių.

Klausimų skaičius. Taškų skaičius

Teste yra iš viso 15 klausimų, kiekvienas jų vertinamas 1 tašku. Pirmoje užduotyje yra 8 klausimai, antroje užduotyje – 7 klausimai.

Laikas

Kalbos formų bei struktūrų vartojimo testui atlikti skirta 10 minučių.

Užduočių tipai

- Parinkti iš pateiktų žodžių ir pažymėti reikiamą žodį ar žodžio formą (1 užduotis).
- Transformuoti žodžio formą (2 užduotis).

Tikrinami gebėjimai

Kalbos formų bei struktūrų vartojimo testas tikrina šiuos gebėjimus:

- sieti reikšmę ir formą (egzistencijos, požymio, kokybės, kiekybės, laiko, erdvės, priežasties, tikslo, sąlygos, pasekmės, lyginimo, nuolaidos, priklausomybės, priešpriešos, būdo),
- siejant reikšmę ir formą, taisyklingai vartoti įvairias kalbos formas ir struktūras (vardažodžius, veiksmažodžius, tarnybinius žodelius).

Tikrinamų kalbos vartojimo gebėjimų apibūdinimas

Pirmoji užduotis

Pirmoje uždarojo tipo užduotyje pateikiamas rišlus informacinis tekstas. Mokiniam reikėjo parinkti iš pateiktų žodžių ir pažymėti reikiamą žodį ar žodžio formą. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas vartoti leksinius vienetus, gebėjimas sieti reikšmę ir formą, gebėjimas taisyklingai vartoti įvairias kalbos dalis (vardažodžius, prielinksnius). Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima teigti, kad ši užduotis buvo vidutinio sunkumo (sunkumas – 53,19 proc.) ir mokiniams įveikiama. Buvo pateikti du (ketvirtasis ir penktasis) sunkesni klausimai (29,90 proc. ir 33,97 proc. sunkumo); mokiniams buvo sunkiau parinkti tinkamą artikelio formą ir prielinksnius. Vienas klausimas buvo vidutinio sunkumo (sunkumas – 48,64 proc.). Kiti klausimai buvo lengvi (jų sunkumas buvo tarp 59,78 ir 64,95 proc.).

Antroji užduotis

Antroje užduotyje pateikiamas rišlus informacinis tekstas. Tai buvo atvirojo tipo užduotis, kurią atliekant mokiniams reikėjo įrašyti nurodytą veiksmažodžio formą. Šia užduotimi buvo tikrinamas gebėjimas taisyklingai vartoti veiksmažodžius. Remiantis statistine egzamino rezultatų analize galima daryti išvadą, kad ši užduotis buvo sunkesnė nei pirmoji (sunkumas – 40,88 proc.), bet įveikiama. Šiek tiek mažiau nei pusė mokinių geba taisyklingai vartoti veiksmažodžius Tiesa, buvo mokinių, kurie prastai atliko šią užduotį arba visai jos neatliko.

Mokinių klaidas, padarytas atliekant šią užduotį, būtų galima suklasifikuoti taip:

• Netaisyklingai sudaro nurodytus laikus:

- (1) *prenez, prende, prendt, prendons* ir pan.
- (2) *couvert, courons, cuis* ir pan.
- (3) *pouyez, êtes pouviez, poriez, pouvoirs* pan.
- (4) *devoint, devient, devoyent, devient, devt* ir pan.
- (5) *recevoins, recevoiont, recevoyons, rečevons, recevet* ir pan.
- (6) *prévennaiez, prévendrez, préverienz, prévenisse* ir pan.
- (7) *sererons, étaions, eusions* ir pan.

• Painioja veiksmažodžio laikus tarpusavyje:

- Vietoje *présent* laiko (*prend*) jie rašo *passé simple* laiko formą (*prit*);
- Vietoje *présent* laiko (*couvre*) jie rašo *passé simple* laiko formą (*couvrit*);
- Vietoje *conditionnel présent* laiko (*pourriez*) jie rašo *présent* laiko formas *pouvez, pouvons, passé composé* laiko formą (*avons pu*);
- Vietoje *présent* laiko (*doivent*) jie rašo *imparfait* laiko formą (*devais*);

- Vietoje *présent* laiko (*recevons*) jie rašo pasyvinę formą (*sommes reçeu*);
- Vietoje *impératif* laiko (*prévenez*) jie rašo *subjonctif présent* laiko formą (*préveniez*), *imparfait* laiko formą (*prévenait*);
- Vietoje *impératif* laiko (*soyez*) jie rašo *présent* laiko formas (*êtes, sommes, étiez, étions*), *conditionnel présent* laiko formą (*irait*), *imparfait* laiko formą (*étaient*) ir pan.

• **Nederina veiksmažodžių su daiktavardžiu ar įvardžiu giminės ar skaičiaus:**

- (1) elle *prends, prenez*;
- (2) elles *couvrent, couvriez*;
- (3) Vous *pouvons, pourrons, pouvais*;
- (4) ils *devons, devez*;
- (5) nous *recevez, recevois*;
- (6) (vous) *prévenons, prévenait*;
- (7) (vous) *sois, soyons* ir pan.

Dažniausiai mokiniai rašė netinkamą veiksmažodžio formą, taip pat buvo užduoties neatlikusių mokinių. Šioje užduotyje lengviausias buvo penktasis klausimas, sunkesni – trečiasis, ketvirtasis ir septintasis klausimai, kiti klausimai – vidutinio sunkumo (nuo 46,20 iki 55,71 proc.).

RAŠYMO TESTAS

Testo formatas. Užduočių tipai

Rašymo testą sudaro dvi rašytinio teksto produkavimo užduotys: pirmąją prašoma parašyti elektroninę žinutę pagal pateiktą situaciją, antrąją – parašyti asmeninį laišką nurodyta tema.

Kuriamo teksto ilgis

Viso kuriamo teksto ilgis yra 180 žodžių, pirmoji užduotis – 80 žodžių, antroji – 100 žodžių.

Taškų skaičius

Maksimalus testo taškų skaičius – 25, pirmoji užduotis – 10 taškų, antroji – 15 taškų.

Produkuojamo teksto žanras/pobūdis

Rašymo testo pirmosios bei antrosios užduoties tekstas gali turėti aprašymo, pasakojimo, informavimo ir samprotavimo elementų.

Laikas

Rašymo testui atlikti skirta 55 minutės.

Kuriamo teksto temos

Rašymo testo temos atitinka šias programoje numatytas temas:

- Jaunimo gyvenimas: santykiai tarp žmonių.
- Jaunimo gyvenimas: darbas ir mokymasis.
- Jaunimo gyvenimas: laisvalaikis.

Rašytinio teksto kūrimo gebėjimai kaip vertinimo objektas

Rašytinio teksto kūrimo vertinimo objektas – tai kalbos gebėjimai, reikalingi perduoti raštu informaciją (faktus, mintis, nuomonę, jausmus ir t.t.) atsižvelgiant į komunikacinę situaciją.

Rašytinio teksto kūrimo gebėjimai yra sudėtingi ir daugialypiai produkavimo ir interakcijos gebėjimai. Norint sukurti (parašyti) rišlų tekstą (pvz., laišką), reikia:

- gebėti produkuoti (kurti) visų tipų funkcinius tekstus (aprašomąjį, pasakojamąjį, informuojamąjį, mišraus tipo su samprotavimo elementais);
- gebėti vartoti būdingus tam žanrui. *KĄ vartoti?*
- turėti pakankamus lingvistinius rašytinės kalbos pagrindus, t. y. gebėjimą operuoti leksine ir gramatine medžiaga rašymo procese;
- gebėti apipavidalinti tekstą pagal priimtas prancūzų kalboje tradicijas.

Rašymo, kaip kalbinės veiklos rūšies, mokymo tikslus lemia komunikaciniai kalbos vartotojo poreikiai. Pateikiant užduotis orientuojamasi į tuos žanrus, kuriais sudaromos galimybės patikrinti kuo daugiau grupių gebėjimų:

- produkuoti įvairių tipų tekstų elementus (pasakoti, informuoti, apibūdinti, samprotauti),
- taikyti kalbos stilių įvairiems adresatams įvairiose situacijose,
- pasirinkti kalbos raiškos priemones, atitinkančias užduoties turinį ir rašymo tikslą (registras),
- parinkti tinkamą teksto formą pagal pateiktą užduotį,
- logiškai ir nuosekliai dėstyti užduotį atitinkantį turinį (kompozicija, organizavimas, rišlumas),
- rašyti laikantis grafikos, ortografijos/punktuacijos bei gramatikos normų (rašymo technikos įvaldymas, gramatinis taisyklingumas).

Rašytinio teksto kūrimo gebėjimai tikrinami **kompleksiškai**. Konkretnant egzaminų programoje nustatytus kriterijus, sudaromos vertinimo matricos/lentelės kiekvienai konkrečiai rašymo užduočiai įvertinti. Kiekvienoje egzamino užduotyje vertinama:

- kuriamo teksto ir užduoties (situacijos, temos) atitikimas;
- teksto prasminių vienetų ir užduoties turinio atitikimas, teksto išsamumas (turinio kriterijus);
- dėstymo (teksto) logiškumas ir rišlumas;
- žodyno vartojimas/parinkimas kalbos turtingumo požiūriu;
- teksto struktūra, dėstymo logiškumas ir nuoseklumas, rišlumas;
- žodyno (leksikos) vartojimas/parinkimas kalbos taisyklingumo požiūriu;
- gramatinis taisyklingumas, rašyba ir skyryba;
- kalbos raiškos priemonių pritaikymas konkrečiam adresatui ir situacijai (kalbos registras).

Vertinimo kriterijai

- Turinio ir temos atitikimas, komunikacinio tikslo pasiekimas
- Minties rišlumas, teksto rišlumas, logiškumas ir nuoseklumas
- Teksto struktūra ir apiforminimas
- Žodyno turtingumas, struktūrų įvairovė bei sudėtingumas
- Registro tinkamumas
- Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų tinkamumas
- Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklingumas
- Rašyba

Paanalizuosime mokinių darbus pagal vertinimo lentelėse sukonkretintus vertinimo kriterijus.

- **Turinio ir temos atitikimas, komunikacinio tikslo pasiekimas**

Pirmoji užduotis

Pirmoje užduotyje dauguma mokinių rašė temą atitinkantį turinį. Mokiniam reikėjo parašyti elektroninę žinutę. Rašant šią žinutę turėjo būti realizuotos komunikacinės intencijos, t. y. išreikštos mintys, jausmai, nuostatos, pateikta informacija. Mokiniam reikėjo pristatyti save, savo pomėgius, parašyti apie šalį ir jos kultūrą. Dauguma mokinių realizavo šias komunikacines intencijas. Pavyzdžiui:

*Salut,
Merci beaucoup pour ton message. Je suis Sandra. J'ai 19 ans et moi aussi j'apprends le français. C'est ma langue préférée. Mes hobbies sont les langues et les livres. Encore j'adore voyager. J'habite à K. et je vais souvent près de la mer. Tu as écrit que tu aimes voyager et tu veux connaître la culture de Lituanie. Je peux dire qu'il faut venir en Lituanie pour connaître notre culture. Nous avons beaucoup de fêtes, de traditions et de coutumes. Je t'invite. Écris-moi.
Bisou,
S.*

16,30 proc. mokinių realizavo dalį komunikacinių intencijų, pavyzdžiui:

Salut,

Je suis très content de ta message électronique. Je veux me présenter. Je m'appelle D. et je suis en terminale. J'habite à A. C'est très belle ville de Lituanie. J'apprends le français depuis 8 ans, c'est superbe que on peut correspondre.

Mes hobbies: j'aime bien la natation. C'est mon sport préféré. Tous les week-end mon copains et moi jouient le basket dans la cour.

L'été étaient superbe. Je passe mon vacances à campagne près de la mer Baltique.

Et toi, que-est ce que tu fais pendant tes vacances.

D.

Šioje žinutėje mokinys pristatyto save, savo pomėgius, bet nieko nerašo apie šalį ir jos kultūrą.

Antroji užduotis

Antroje užduotyje mokiniams reikėjo parašyti asmeninį laišką draugui/draugei. Rašant laišką turėjo būti realizuotos tokios komunikacinės intencijos: reikėjo išreikšti mintis bei jausmus, nuostatas, teikti informaciją, aprašyti/apibūdinti, mokiniams reikėjo parašyti apie orą, peizažą, parašyti, ką jie nuveikė ir ką dar ketina veikti. Šioje užduotyje trečdalis (33,42 proc.) mokinių rašė temą atitinkantį turinį ir realizavo visas komunikacines intencijas.

Pavyzdžiui:

Le 2 juin, 2006

Salut Marie,

Je t'écris de l'Angleterre. Maintenant je suis en vacances. Je suis en Angleterre pour la première fois, mais je la trouve très intéressante. Je passe mes jours en petite ville Nenhaven. Le temps est brillant. Le soleil, la mer... c'est chouette. J'ai trouvé ici beaucoup d'amies. Nous allons souvent au club et aux concerts. J'ai visité beaucoup de châteaux de 15e siècle. Encore j'irai à Londres et à Plymonth parce que j'ai 4 amies dans ces villes. J'espère que j'aurai quoi faire à ces villes aussi.

Comment vas-tu?

Écris-moi!

S.

33,15 proc. mokinių realizavo tik dalį komunikacinių intencijų ir tik iš dalies atsakė į temą, pavyzdžiui: išreiškė mintis ir jausmus, teikė informaciją, bet neaprašė, neapibūdino, neparašė apie tai, ką ketina veikti ir pan.

Buvo mokinių, kurie nesuprato užduoties, pavyzdžiui:

Salut,

Comment ça va? Moi, très bien. Il fait beau, il fait chaud, le soleil brille. Très intéressent. Très beaucoup de gens, de paysages ideales, beaucoup de fleurs, grande la nature. Très grande au bord de la mere. Rester travaille. Très peu de travaille. Un vol de 30 minutes autour de la Terre sera proposé aux touristes les plus riches. Aujourd'hui on mesure la hateur des montagnes par satellite. Les mers prennent le plus souvent un nom lié au régions où elles se situent. (Baltique) les grandes supermarché. Je vous aussi crée des vitrines pour musée de louvre car c'est fantastique. Mes vacances super! J'attends ta réponse.

Z.

Turinys visiškai neatitinka užduoties, todėl tokie darbai buvo vertinami 0 taškų pagal Užsienio kalbos brandos egzaminų programos nustatytus reikalavimus dėl rašytinio teksto kūrimo užduočių vertinimo „jeigu teksto turinys neatitinka nurodytos temos (situacijos), užduotis vertinama 0 taškų“. Taip pat 0 taškų buvo vertinami tie darbai, kuriuose parašyto teksto žodžių apimtis sudarė 50 proc. ar mažiau užduotyje nurodyto minimalaus žodžių skaičiaus (žr. Užsienio kalbų brandos egzaminų programą). Buvo mokinių, kurie visai neatliko šios užduoties.

• Teksto struktūra ir apiforminimas

Pagal šį kriterijų buvo vertinama antroji užduotis. Remiantis statistine analize galima teigti, kad beveik 40 proc. mokinių tinkamai apiformino tekstą, 60,33 proc. darė teksto apiforminimo klaidų, pavyzdžiui: nerašė teksto pastraipomis, naujos minties nerašė iš naujos eilutės, neparašė datos, kreipinio ar atsiveikinimo formuluoatės arba parinko visai netinkamą asmeniniam laišku formą.

• Minties rišlumas, teksto rišlumas, logiškumas ir nuoseklumas

Kaip rodo statistinė analizė, pirmoje užduotyje apie 30 proc. mokinių, o antroje užduotyje 42 proc. mokinių pateikė nuoseklų ir rišlų tekstą, tinkamai pavartodami teksto jungimo priemones. Dažniausiai buvo vartojami jungiamieji žodeliai *mais, et, parce que, alors*.

Dauguma mokinių rašė tekstą visai nevartodami teksto jungimo priemonių.

• Registro tinkamumas. Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų tinkamumas

Pagal statistinę analizę pirmoje užduotyje beveik 27 proc. mokinių, o antroje užduotyje 45,38 proc. mokinių vartojo tinkamą registrą ir tinkamas leksines ir gramatines formas bei struktūras. Pateikiama pirmosios užduoties mokinio darbo ištrauka, kurioje aiškiai pažeistas kalbos registras.

<i>M. J.</i> <i>Ne... mmk@lt</i> <i>P... (ville)</i> <i>Lituanie</i> <i>Mon cher Orinoko,</i> <i>Je remercie de votre message électronique. Je reęu votre message électronique le 30 mai. Je suis contente, heureuse. (...)</i> <i>Écris-moi. Comment ęa va? Comment habite, tes hobbies, tes famille?</i> <i>Avec meilleures amitiés</i> <i>Ton amie M.</i>	<i>rmk@trio.fr</i> <i>rosek@trio.fr</i> <i>Message</i> <i>Le 2 juin 2006</i>
--	---

Kurdami pirmosios ir antrosios užduočių tekstus, mokiniai gana dažnai vartojo netinkamas leksines ir gramatines formas bei struktūras. Pabandysiu suklasifikuoti jų klaidas:

• Mokiniai pavartoja panašios ar tos pačios reikšmės žodį, bet netinkantį tam kontekstui. Mokiniai painioja šiuos žodžius:

- *laisser* ir *permettre*: *Laissez-moi de me présenter...*;
- *espérer* ir *attendre*: *J'espère ton message*;
- *arriver* ir *aller*: *Pendant mes vacances j'arrive...*;
- „avoir“ ir „être“: „*Nous avons à l'étranger*“;
- „reconnaître“ ir „avouer“: „*Je veux te reconnaître que...*“;
- „laisser“ ir „passer“: „*J'aime laisser le temps là*“;
- „savoir“ ir „connaître“: „*Je veux savoir ton pays*“;
- „comment“ ir „comme“: „*Il y a beaucoup de gens comment en France*“.
- „regarder“ ir „visiter“: „*Nous avons regardé le Louvre*“.
- „très“ ir „beaucoup“: „*J'aime très danser*“.

• Mokiniai tiesiogiai verčia žodžius ar sakinius iš lietuvių kalbos į prancūzų kalbą, pavyzdžiui: *Mais ici repas moi n'est pas repas; Dans le monde est bien*.

• Mokiniai nesugeba sudėti prancūziško sakinio: *Je regarder maman demander quesęio vacances; Du temps il foto saison ir pan*.

• Vartoja vieną kalbos dalį vietoj kitos, pavyzdžiui: rašo būdvardį *intéressant* vietoj tinkamo veiksmažodžio *s'intéresser*: *Il intéressant à ce sport*; vietoj būdvardžio *les meilleures* vartojarieveiksmį: *les mieux* ir pan.

• Mokiniai sukuria neegzistuojančius žodžius arba vartoja anglicizmus: *Je te bisois; elle est communicare, je svim, près de la sea, le country*.

• Žodyno turtingumas, struktūrų įvairovė bei sudėtingumas

Pagal šį kriterijų buvo vertinama tik antroji užduotis. Pagal statistinę analizę 32,88 proc. mokinių vartojo įvairias struktūras, žodynas buvo pakankamai turtingas, didesnės dalies mokinių (57,34 proc.) žodynas buvo skurdus, dominavo paprastos struktūros, 9,78 proc. mokinių žodynas buvo labai skurdus. Pateikiu pavyzdį darbo, kuriame vartojamos tiek sudėtingos, tiek paprastos struktūros ir kurio žodynas gali būti laikomas turtingu.

Chers amis,

Mes vacances en France se passent à merveille. J'ai trouvé ici tout ce que je souhaitais pour ces quelques semaines de relâche dans la vie active. Je veux vous envoyer un peu du mon bonheur d'être ici afin que vous en profitiez aussi. Des paysages magnifiques, des gens gentils, les bains, le soleil, les promenades en bateau, la pêche, les excursions dans le voisinage et toujours sous les yeux le spectacle de la mer. J'ai apprécié la cuisine regionale: des plats souvent simples mais bons.

Je suis enchanté de mes vacances.

À bientôt.

Ton ami D.

Šiame darbe yra keletas gramatikos, rašybos klaidelių, bet mokinys vartojo įvairias (sudėtingas bei paprastas) struktūras, žodynas pakankamai turtingas.

Pateikiu dviejų darbų ištraukas, kuriose žodynas gana skurdus, mokiniai kelis kartus vartoja tuos pačius žodžius dviejuose ar trijuose greta esančiuose sakiniuose:

(1) *Comment ça va? Je pense que ça va bien? Moi, ça va bien.*

(2) *Je te dis grand merci pour ta lettre que j'ai avec un grand plaisir. Ça me fait un grand plaisir d'apprendre que tout va bien chez toi.*

• Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklingumas

Remiantis statistine analize galima teigti, kad pirmoje užduotyje 62,23 proc. mokinių, o antroje užduotyje 72,01 proc. mokinių taisyklingai vartojo leksines bei gramatines formas. Likusi dalis mokinių jas vartojo netaisyklingai. Apžvelgsime pagrindinius klaidų tipus.

Mokiniai netaisyklingai vartoja prancūziškuosius artikelius: jų visai nevartoja, vartoja žymimąjį artikelį vietoj nežymimojo, vartoja žymimąjį artikelį vietoj dalinio artikelio, rašo artikelį ten, kur jo visai nereikia (*J'habite à le Paris*), pamiršta, jog po kiekį reiškiančių žodžių, tokių kaip *beaucoup, trop, assez, un kilo* ir kt., vartojamas prielinksnis *de*.

Nemaža dalis mokinių netaisyklingai vartoja determinantus (*les déterminants*), nederina jų su daiktavardžio gimine bei skaičiumi arba parenka netinkamą determinantą: *Mon chère; tu passés ses vacances; je présente sa pays, cet village, cette pays*.

Nemažai problemų mokiniams kėlė prielinksnių vartojimas, juos dažnai painiojo, pavyzdžiui:

- prielinksnius *de* ir *pour*: *Je voudrais savoir pour ton pays;*
- prielinksnius *de* ir *après*: *Raconte après ton pays;*
- prielinksnius *dans* ir *à*: *J'habite dans le Vilnius;*
- prielinksnius *pour* ir *chez*: *Je passe mes vacances pour mes grands-parents.*
- prielinksnius *sur* ir *à*: *Je m'intéresse sur les ordinateurs.*

Sunkumų kėlė ir būdvardžių vartojimas, būtent jų derinimas su daiktavardžio gimine bei skaičiumi: *les gens sont calme; les gens sont amical*.

Labai dažnai mokiniai klysta vartodami įvardžius-papildinius (*pronoms compléments*), ypač rašydami juos netinkamoje vietoje: *J'ai écris pour toi; Vous écrivez moi; j'attends toi*.

Problemų kelia ir santykinių įvardžių (*pronoms relatifs*) vartojimas. Mokiniai dažniausiai parenka netinkamą santykinį įvardį: *Il y a beaucoup d'immeubles qu'est beaux; l'hôtel qui je m'habite aujourd'hui; je ne sais pas qui tu veux encore*.

Žinoma, kad daugiausia sunkumų mokiniams kėlė veiksmažodžių laikų vartojimas.

Dažnai mokiniai praleidžia veiksmažodį, pavyzdžiui: *Quelles nouvelles de mon pays natal?;* parašo netaisyklingas veiksmažodžių formas: *je finisserai; tu fait; passé composé* laikui parenka netinkamą pagalbinį veiksmažodį: *tu as arrivé; j'ai allé* arba visai jo nevartoja: *moi et ma sœur déjà visité;* visai

neasmenuoja veiksmažodžių: *Tu vouloir*; painioja laikus: vietoj *passé composé* laiko rašo *imparfait* laiką: *j'adore les voyages, je visitais beaucoup de pays* ir pan.

Klaidingai vartojami ir *subjonctif* nuosakos laikai. Mokiniai pamiršta, jog po tam tikrų veiksmažodžių šalutiniame sakinyje vartojami būtent *subjonctif* nuosakos laikai: *Je suis très heureuse que tu m'as écrit*. Žinoma, buvo mokinių, kurie taisyklingai vartojo šios nuosakos laikus, pavyzdžiui: *Je voudrais que vous en profitiez* ir pan.

Dalis mokinių klaidingai vartoja netiesioginę kalbą, nežino, kaip taisyklingai reikia pakeisti tiesioginę kalbą į netiesioginę: *Écris moi que tu aimes*.

Labai dažnai mokiniai klysta vartodami sangražinius veiksmažodžius, praleidžia sangražos dalelytę: *Je promène dans la forêt*, pavartoja netinkamą sangražos dalelytę: *J'aime se reposer*.

Nemažai žodžių tvarkos sakinyje klaidų:

- praleidžia veiksni: *N'y a pas de bruit*;
- praleidžia tarinį: *Et comment tes vacances?*;
- netinkamai sudeda sakinį: *Je bien parle*.

Dalis mokinių klaidingai vartoja neiginius:

- netinkamoje vietoje rašo neigiamos formos žodelius: *C'est ne grande pas ville*;
- nevartoja antrosios neiginio dalies: *Ma connaissance n'est bonne*;
- painioja žodelius *aussi* ir *non plus*: *Ma connaissance aussi n'est pas bonne*.

• Rašyba

Abiejose užduotyse mokiniai darė labai daug rašybos klaidų.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

IŠVADOS

- Mokiniai, pasirinkę prancūzų kalbos mokyklinį brandos egzaminą, parodė *pakankamą* prancūzų kalbos mokėjimo lygį, atitinkantį vidurinės mokyklos užsienio kalbų standartų bendrojo kurso pasiekimų lygmenį (B1) bei užsienio kalbos bendrųjų programų bendrojo kurso reikalavimus.

- Nemažai laikusių egzaminą mokinių iš esmės atliko visų keturių egzamino testų užduotis, atskleisdami gebėjimus vartoti kalbą įvairiose komunikacinėse situacijose: klausydami ir skaitydami tekstus, kurdami tekstus raštu, vartodami kalbos formas ir struktūras konkrečiuose kontekstuose.

- Klausymo teste lengvesnės buvo uždarojo tipo užduotys, sunkesnės – atvirojo tipo užduotys.

- Klausymo teste mokiniams lengviau sekėsi parodyti gebėjimą išskirti specifinę informaciją, pirmoje ir trečioje užduotyse – suprasti pagrindinę mintį bei reikšmingesnes detales, tačiau šį gebėjimą sunkiau sekėsi parodyti antroje užduotyje.

- Skaitymo teste mokiniams sunkiau sekėsi parodyti gebėjimus suprasti minties plėtojimo eigą bei suprasti esminę informaciją (tikrinamus trečiąja užduotimi), vidutiniškai gerai parodė gebėjimą suprasti pagrindinę mintį bei detales (tikrinamas antrąja užduotimi), geriausiai parodė gebėjimus suprasti esminę informaciją bei detales ir rasti tekste informaciją bei ją klasifikuoti (tikrinamus pirmąja užduotimi).

- Kalbos formų bei struktūrų vartojimo teste mokiniams sunkiau sekėsi parodyti gebėjimą vartoti veiksmažodžius, lengviau – gebėjimą sieti reikšmę ir formą, taisyklingai vartoti leksinius vienetus bei prielinksnius.

- Rašymo testo pirmoje užduotyje mokiniams geriau sekėsi parodyti gebėjimus pritaikyti kalbos stilių adresatui ir pagal situaciją, sunkiau sekėsi parodyti gebėjimą logiškai ir nuosekliai išdėstyti užduotį, atrinkti kalbos raiškos priemones, tačiau sunkiausiai sekėsi parodyti gebėjimą taisyklingai vartoti kalbos priemones. Antroje šio testo užduotyje lengviau sekėsi parodyti gebėjimą pritaikyti kalbos stilių adresatui ir pagal situaciją, gebėjimą parinkti tinkamą teksto formą, sunkiau sekėsi parodyti gebėjimą logiškai ir nuosekliai išdėstyti užduotį, atrinkti kalbos raiškos priemones, tačiau sunkiausiai sekėsi parodyti gebėjimus vartoti įvairias leksines ir gramatines formas bei struktūras, platų ir turtingą žodyną bei taisyklingai vartoti kalbos priemones.

- Apibendrinant visas egzamino dalis galima teigti, jog mokiniams lengviausiai sekėsi parodyti sakinio teksto supratimo testu tikrinamus gebėjimus, sunkiausiai – rašytinio teksto supratimo testu

tikrinamus gebėjimus, o rašytinio teksto kūrimo testu tikrinami gebėjimai bei kalbos formų ir struktūrų vartojimo testais tikrinami gebėjimai buvo parodyti beveik vienodai.

REKOMENDACIJOS

*Mokiniam*s, besirengiantiems laikyti prancūzų kalbos mokyklinį brandos egzaminą, *rekomenduoju*:

- mokytiis įvairių darbo su sakytiniu ir rašytiniu tekstu būdų;
- įgyti įvairių tipų užduočių atlikimo įgūdžių;
- atliekant užduotį tiksliai laikytis užduoties formuluotėje esančių nurodymų;
- stengtis racionaliai išnaudoti egzamino užduočiai atlikti skirtą laiką.

Mokytojams, rengiantiems mokinius laikyti prancūzų kalbos mokyklinį brandos egzaminą, *rekomenduoju*:

Dėl sakytinio ir rašytinio teksto

- Mokant prancūzų kalbos daugiau dėmesio skirti bendrųjų dalyko gebėjimų ugdymui: gauti ir teikti informaciją raštu ir žodžiu, naudotis įvairiomis strategijomis (supratimo, darbo su klausomu ir skaitomu tekstu, teksto kūrimo ir kt.). Supažindinti mokinius su daugybe skirtingų tekstų tipų bei žanrų ir bandyti daug skirtingų skaitymo strategijų.

Dėl kalbos vartosenos gebėjimų ugdymo

- Mokyti(s) skaityti kontekstą ir suvokti jo pagrindinę mintį/prasmę; atsekti aprašomų įvykių eigą ir tik suvokus norimo išreikšti veiksmo prasmę ieškoti atitinkamos formos.

- Pratinti(s) analizuoti gramatinių formų reikšmę kontekste: aptarti veiksmažodžio formos reikšmę, išsiaiškinti, kodėl konkrečiame kontekste pavartota viena ar kita gramatinė forma, kokie konteksto bruožai lemia tos formos pasirinkimą, kaip pasikeistų sakinio ar sakinio dalies prasmė pavartojus kitokią gramatinę formą.

- Daugiau dėmesio skirti tarnybinių žodelių vartosenai ir reikšmei.

Dėl rašytinio teksto kūrimo gebėjimų ugdymo

- Mokyti(s) teisingai interpretuoti pavadinimą.
- Mokyti(s) sudaryti planą.
- Skirti daugiau dėmesio teksto organizavimo detalėms (pagrindinio sakinio formulavimui dėstymo pastraipose, tinkamam teksto siejimo priemonių vartojimui).
- Skirti daugiau dėmesio rašybai bei skyrybai.

Prancūzų kalbos mokyklinio brandos egzamino *užduoties rengėjams rekomenduoju*:

- stengtis taip suderinti atskirų egzamino dalių (testų) užduotis, kad būtų patikrintas kuo platesnis mokinių gebėjimų spektras, vengti atskirų gebėjimų tikrinimo kartojimosi;
- maksimaliai išnaudoti egzamino užduoties formato teikiamas galimybes.

ŠALTINIAI

1. Bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai XI–XII klasėms. Vilnius, 2002.

2. Brazauskienė R., Burneikaitė N., Matonienė R., Paulauskienė D., Stanevičienė V. Brandos egzaminų programa. Užsienio kalba. Vilnius, Nacionalinis egzaminų centras, 2005.

3. 2006 metų prancūzų kalbos mokyklinio brandos egzamino rezultatų statistinė analizė. Vilnius, Nacionalinis egzaminų centras, 2006.

4. 2006 metų prancūzų kalbos mokyklinio brandos egzamino užduotis.